

Verksamheten i Europeiska unionen under 2006 (skr. 2006/07:85)

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har den 20 mars 2007 beslutat att ge EU-nämnden tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2006/07:85 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2006.

EU-nämnden behandlar i detta yttrande – liksom i tidigare yttranden – dels vissa övergripande frågor som gäller skrivelsens innehåll och regeringens samråd med riksdagen, dels vissa av de frågor som redovisas i skrivelsen och som nämnden velat särskilt uppmärksamma.

Regeringens skrivelse

I skrivelsen om verksamheten i Europeiska unionen under 2006 behandlas Europeiska unionens övergripande utveckling (del 1), unionens förbindelser med omvärlden (del 2), ekonomiska och finansiella frågor (del 3) samt rättsliga och inrikes frågor (del 4). Vidare behandlas unionens övriga politikområden (delarna 5–10). Slutligen redogörs för unionens institutioner m.m. (del 11).

I bilagor redogörs också för mål och domar avgjorda av EG-domstolen och EG-domstolens förstainstansrätt samt för pågående s.k. överträdelseärenden rörande Sverige. Vidare finns en bilaga i vilken det redogörs för beslut i Europeiska unionens råd som Sverige inte stött och en bilaga med ordförklaringar kring beslutsfattandet samt ett sakregister.

EU-nämnden

Allmänna synpunkter på innehållet i skrivelsen

Enligt 10 kap. 6 § regeringsformen skall regeringen fortlöpande informera riksdagen och samråda med organ som utses av riksdagen om vad som sker inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen. Enligt 10 kap. 1 § riksdagsordningen skall regeringen varje år till riksdagen lämna en skrivelse med berättelse över verksamheten i Europeiska unionen. Regeringen skall dessutom redovisa sitt agerande i EU för riksdagen. Den första skrivelsen lämnades i mars 1996, och detta är således den tolfte skrivelsen som lämnas till riksdagen.

EU-nämnden bereddes tillfälle att yttra sig över skrivelsen för första gången våren 1999 och har därefter yttrat sig över varje års skrivelse. Också i år kan det konstateras att skrivelsens utformning och innehåll utgör en värdefull översikt över EU:s hela verksamhet liksom en redogörelse för hur regeringen har agerat i EU. Den utgör därmed ett verktyg som underlättar för riksdagen att utöva sin kontrollmakt.

Viktiga sakfrågor på rådets dagordning som tas upp i skrivelsen har behandlats av EU-nämnden. Flera av de frågor som behandlas i skrivelsen är aktuella under flera år framöver, vilket medför att skrivelsen också är ett viktigt redskap i riksdagens löpande arbete med EU-frågorna. EU-nämnden kan konstatera att det inte framgår av skrivelsen i vad mån regeringsskiftet i oktober 2006 medfört någon ändring av Sveriges politik på EU:s olika sakområden.

Allmänt anser EU-nämnden att årets skrivelse innehåller en bra och lättillgänglig beskrivning av verksamheten i Europeiska unionen under år 2006. En välkommen nyhet är att alla kapitel i år inleds med en ruta som innehåller en sammanfattning av vilken framgång bl.a. Sveriges insatser och hållning.

Nämnden framhöll i förra årets yttrande över skrivelsen att i de fall det i texten redovisas ställningstaganden i specifika ärenden bör det i större utsträckning göras åtskillnad mellan *regeringens* uppfattning och *Sveriges* position. Det kan t.ex. gälla hänvisning till faktapromemorior där regeringens position på ett tidigt stadium redovisas som *Sveriges* position trots att den inte hunnits förankras i riksdagen, varför man ännu inte kan tala om *Sveriges* position.

EU-nämnden har också tidigare framhållit att det kan vara intressant att veta i vilken *sammansättning* och vid vilken *tidpunkt* rådet hanterar en fråga. I de flesta fall framgår det av sammanhanget vilka ministrar som är berörda men ibland är det oklart. I årets skrivelse tycks rådssammansättning liksom tidpunkt anges på flera ställen men det förefaller inte ha skett genomgående, särskilt inte vad gäller de ministerråd som behandlar ett flertal olika sakområden (t.ex. konkurrenskraftsrådet och rådet för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvårds- samt konsumentfrågor, det s.k. EPSCO-rådet).

EU-nämnden noterar att det även i årets skrivelse finns en samlad redovisning av beslut i rådet som Sverige inte stött (bilaga 5) och välkomnar att det numera finns uppgifter om vilket rådsmöte som avses och när detta har ägt rum. EU-nämnden skulle dock gärna se att det framgick tydligare av bilagans inledning att det endast rör sig om *formella* omröstningar och att därför mer informella ställningstaganden inte tas upp, som var fallet när Sverige den 13 november 2006 på rådet för utbildning, ungdom och kultur inte ställde sig bakom rådets allmänna riktlinje i fråga om direktivet om television utan gränser (se avsnittet om utbildning, ungdom och kultur – del 10).

EU-nämnden saknar i frågan om höjd avgift för Schengenvisering en hänvisning till regeringens samråd med EU-nämnden den 21 april 2006, där regeringen fick mandatet att endast stödja beslutet om det undantog barn under 18 år; i annat fall skulle regeringen enligt mandatet rösta nej.

Vidare har EU-nämnden funnit att delar av informationen i bilagan är missvisande. Luftkvalitetsdirektivet redovisas under rubriken ”nej-röster”. Det framgår dock av texten att Sverige lagt ned rösten och lämnat en röstförklaring, vilket bekräftas av protokollet från rådets (miljö) möte den 23 oktober 2006. Det var också det mandat regeringen fick av EU-nämnden (se avsnittet om miljö – del 9). Det anges även att Sverige lade ned sin röst på rådet för transport, telekommunikation och energi den 11 och 12 december 2006 i frågan om det s.k. begränsningsdirektivet rörande det svärnedbrytbara ämnet PFOS. Av protokollet från rådets möte och notering i en s.k. A-punktslista (en A-punkt föranleder ingen diskussion i rådet) från vecka 49 år 2006 framgår emellertid att Sverige accepterade kommissionens kompromissförslag, men lämnade en kritisk röstförklaring i rådet.

EU-nämnden anser att det vore värdefullt om det fanns uppgifter i skrivelsen om de röstförklaringar regeringen avgett i rådet när regeringen lagt ned rösten eller varit emot ett beslut i rådet. Denna hänvisning saknas bl.a. för en GMO-fråga, som togs upp i rådet för jordbruksfrågor den 18 september 2006, där regeringen lämnade en röstförklaring i samband med att den lade ned sin röst.

En välkommen nyhet är att det i årsboken (bilaga 6) intagits ordförklaringar kring beslutsfattandet. Det hade dock varit önskvärt om bilagan också tog upp olika typer av beslut inom andra och tredje pelaren. En annan positiv nyhet är att årsboken nu försetts med ett sakregister, vilket underlättar användningen avsevärt.

I skrivelsen nämns inte två institutionella frågor som har betydelse för nationella parlament, nämligen kommissionens nya konsultationsförfarande och riktlinjerna för översättning av kommissionens dokument. EU-nämnden kommenterar dock dessa frågor nedan under rubriken EU:s institutioner (avsnitten 47.2 och 47.9).

Den övergripande utvecklingen i Europeiska unionen (del 1)

I kapitlet redogörs övergripande för det svenska EU-samarbetet, Europeiska rådet under 2006, utvidgningen, reflektionsperioden och det konstitutionella fördraget, EU:s budgetram 2007–2013, Lissabonstrategin samt för halvtidsöversynen av programmet för genomförande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Flera av frågorna återkommer också i skrivelsens delavsnitt på de olika sakområdena. EU-nämnden kan konstatera att EU-samarbetet under senare år i allt högre grad kännetecknas av sektorsövergripande strategier, handlingsprogram och planer i syfte att nå större samstämmighet på olika politikområden som griper in i varandra. Sådana strategier, program och planer antas av rådet för att sedan på områden där detta är möjligt och lämpligt följas upp av konkreta lagstiftningsärenden på respektive politikområde. EU-nämnden har i sin verksamhet fortlöpande behandlat sådana sektorsövergripande frågor, liksom efterföljande lagstiftningsärenden.

EU-nämnden har liksom tidigare år, under bred politisk enighet, ägnat stor uppmärksamhet åt den fortsatta utvidgningen av unionen. Vid flera tillfällen, särskilt inför Europeiska rådets möten, har EU-nämnden diskuterat förslaget från vissa medlemsländer om att EU:s integrationskapacitet eller absorptionskapacitet skall utgöra ett nytt medlemskapskriterium. I EU-nämnden har rätt samsyn kring ståndpunkten att en sådan kapacitet måste beaktas i anslutningsprocessen men att det inte får användas som en förevändning för att sätta upp nya villkor och hinder för denna process.

I fråga om Rumänien och Bulgarien framhålls i skrivelsen att Sverige har valt att inte införa några särskilda övergångsregler för arbetskraft från Bulgarien och Rumänien.

Beträffande skrivelsens redogörelse för reflektionsperioden och det konstitutionella fördraget har EU-nämnden behandlat denna fråga dels inför det informella utrikesministermötet i maj 2006, dels inför Europeiska rådets möte i juni 2006. Under Europeiska rådets möte hade EU-nämnden telefonkontakt med den dåvarande svenske utrikesministern om utkastet till ordförandeskapets slutsatser om bl.a. den fortsatta behandlingen av det konstitutionella fördraget. De två spår som det redogörs för i skrivelsen, nämligen att utnyttja de möjligheter befintliga fördrag erbjuder samt att en rapport skulle läggas fram för Europeiska rådet under första halvåret 2007, diskuterades i detalj i EU-nämnden vid detta tillfälle.

I juni 2006 genomförde EU-nämnden i samarbete med Kommittén för EU-debatt ett seminarium med rubriken ”Har EU reflekterat klart?”

I skrivelsen nämns också att en politisk förklaring skall antas den 25 mars 2007 i Berlin för att högtidlighålla 50-årsdagen av undertecknandet av Romfördragen. EU-nämnden har vid olika tidpunkter under våren 2007 informerat om de olika element som nu ingår i den s.k. Berlindeklarationen som proklamerades den 25 mars 2007.

EU:s budgetram 2007–2013 beskrivs i skrivelsen. Det formella beslutet fattades under våren 2006 men hade dessförinnan behandlats av Europeiska rådet i december 2005. Som nämns i EU-nämndens yttrande över förra årets skrivelse gav en majoritet i EU-nämnden regeringen mandat att acceptera det framförhandlade paketet men var kritisk emot den s.k. globaliseringsfonden som inte nämns i årets skrivelse. Under våren 2006 har EU-nämnden stött regeringens inställning att hålla fast vid Europeiska rådets ramar för budgetplanen 2007–2013 och att prioritera strikta kriterier för användningen av globaliseringsfonden.

EU-nämnden har under våren 2007 i förberedande samtal med företrädare för regeringen också diskuterat den översyn av EU:s budget som enligt budgetöverenskommelsen skall ske 2008–2009.

Lissabonstrategin har behandlats av EU-nämnden ett flertal gånger under året, bl.a. inför Europeiska rådets vårtoppmöte. Regeringen fick stöd bl.a. för att framhålla ett tydligt integrerat jämställdhetsperspektiv, energieffektivitet, frihandel och budgetdisciplin samt en konkurrenskraftig energimarknad och miljömässig hållbarhet. Grundläggande i den svenska ståndpunkten är att energipolitiken på EU-nivå inte skall påverka medlemsstaternas behörighet att själva bestämma om vilket energislag de väljer att satsa på. Energifrågorna och den externa dimensionen av energipolitiken har stått i fokus under hela året. Under hösten 2006 har regeringen valt att fokusera på de ekonomiska delarna av Lissabonstrategin, vilket en majoritet i EU-nämnden har stött. En viktig fråga under hösten har också varit innovationsfrågorna och förslaget om ett europeiskt teknologiskt institut (ETI, se avsnittet om konkurrenskraftsfrågorna – del 6). En stor fråga har också varit EU:s nya strategi för hållbar utveckling.

Slutligen behandlas i denna del av skrivelsen arbetet med att åstadkomma ett område för frihet, säkerhet och rättvisa – det s.k. Haagprogrammet. En halvtidsöversyn av detta program har ägt rum under året och har framför allt gällt ett effektivare beslutsfattande på det s.k. tredjepekarområdet. I denna fråga har EU-nämnden stött regeringens inställning att en övergång till majoritetsbeslut bör göras genom en fördragsändring men att det redan nu går att effektivisera rådets arbetsformer.

Vidare nämns i skrivelsen den strategi för yttre förbindelser i rättsliga och inrikes frågor som rådet antog i december 2005 och vars syfte var att öka effektiviteten och samstämmigheten i de yttre förbindelserna inom och mellan olika politikområden inom EU. EU-nämnden har fortlöpande informerats om denna strategi.

EU:s förbindelser med omvärlden (del 2)

Under denna rubrik behandlas i skrivelsen huvudsakligen frågor som berör regeringens samråd med EU-nämnden inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (GUSP) och handelspolitiken. Rådet, och

därmed EU-nämnden, har kontinuerligt följt utvecklingen i olika länder och organisationer. Utöver regeringens sedvanliga samråd med nämnden inför rådet för Allmänna frågor och yttre förbindelser (GAERC) ägde även ett skriftligt samråd rum inför GAERC-rådets extrainsatta möte den 29 juli med anledning av den då upptrappade konflikten mellan Israel och Libanon.

Som framhålls i skrivelsen (avsnitt 8.9) har EU använt alltmer s.k. riktade sanktioner som ett utrikespolitiskt instrument för att påverka regimer i tredje-länder. Under 2006 har EU genomfört FN-sanktioner, infört självständiga sanktioner eller förstärkt, förlängt eller moderniserat de befintliga sanktionerna mot bl.a. Burma, Elfenbenskusten, Kongo, Libanon, Liberia, Moldavien, Nordkorea, Uzbekistan, Vitryssland och Zimbabwe. Skriftligt samråd med regeringen har ägt rum kontinuerligt under året när dessa sanktioner har aktualiserats.

Som anges i skrivelsen (avsnitt 8.10) har EU tagit ett stort antal initiativ för att förstärka EU:s förmåga att hantera konsekvenserna av de naturkatastrofer och terroristattacker som inträffat de senaste åren. Det är medlemsstaterna som ansvarar för hanteringen av nödsituationer på sitt territorium eller för bistånd till sina medborgare utomlands. Europeiska unionen kan dock i en anda av aktiv solidaritet spela en roll genom att samordna en politisk åtgärd och genom att hjälpa till att organisera och samordna tillgängliga resurser, om unionen ombeds att göra detta. Frågan om skydd och beredskap inom ramen för gemenskapsmekanismen för räddningstjänst tas också upp i skrivelsen (avsnitt 21). Hur denna mekanism förhåller sig till kris och katastrofberedskapen på utrikes- och säkerhetspolitikens område förefaller oklart. EU-nämnden efterlyser därför förtydliganden om hur frågorna om katastrofberedskap och räddningstjänst samordnas inom EU. Europeiska utvecklingsfonden (EUF) är den fond som finansierar utvecklingssamarbetet under Cotonouavtalet (samarbetet med Afrika, Västindien och Stilla havet). I skrivelsen anges att Europeiska rådet i december 2005 fattade beslut om att en tionde europeisk utvecklingsfond (EUF-10) skall skapas och att denna liksom tidigare fonder skall placeras utanför den reguljära EU-budgeten. I skrivelsen anges vidare att rådet (eg. medlemsstaterna församlade i rådet) undertecknade ett EU-internt avtal där EUF-10 inrättas. Av avtalet framgår bl.a. att rådet skall anta en genomförandeförordning och att beslut om avtalet togs under år 2006. När det gäller undertecknandet av det EU-interna avtalet har EU-nämnden informrats om detta. Beträffande kommissionens förslag rörande genomförandeförordningen kan EU-nämnden konstatera att denna inte har, som anges i skrivelsen, beslutats under hösten 2006. Förordningen väntas behandlas av rådet under 2007.

Ekonomiska och finansiella frågor (del 3)

I skrivelsen under denna del redogörs för bl.a. miniminivåer för punktskatter på alkohol (avsnitt 13.3). Kommissionen lämnade i september ett förslag om

inflationssuppräkning av minimiskatter på alkohol inom EU med 31 % från år 1993. Förslaget avser öl, andra jästa drycker än vin och öl, mellanklassprodukter (starkvin) och etylalkohol (sprit). Förslaget behandlades vid två tillfällen i november 2006. En enig EU-nämnd gav sitt fulla stöd för att acceptera förslaget om att höja minimiskatterna och framhöll samtidigt att Sverige utifrån ett folkhälsoperspektiv skulle förhandla om en skattesats även för vin, en fortlöpande inflationssuppräkning och för att reglerna blir så tydliga som möjligt.

EU-nämnden har också fortlöpande behandlat bl.a. en gemensam konsoliderad bolagsskattebas, en ny strategi för den finansiella tjänstesektorn, åtgärder mot skattebedrägeri, budgetens inkomster (s.k. egna medel) samt uppföljning av Lissabonstrategin. Samtliga dessa frågor kommer att fortsatt diskuteras under år 2007.

Rättsliga och inrikes frågor (del 4)

I detta avsnitt redogörs för grundläggande rättigheter, civilrättsligt och straffrättsligt samarbete och tullsamarbete, visering, asyl och invandring samt samarbete om skydd och beredskap (räddningstjänst). Regeringen har informerat och samrått med EU-nämnden om viktigare frågor som behandlats under året av rådet för rättsliga och inrikes frågor (RIF).

Beträffande programmet Grundläggande rättigheter och medborgarskap (avsnitt 17.2) som är en del av ramprogrammet Grundläggande rättigheter och rättvisa kan EU-nämnden konstatera att denna fråga för första gången stod på rådets dagordning i december 2006. Det förstnämnda programmet avsågs att behandlas som A-punkt i rådet för rättsliga och inrikes frågor, men behandlades som A-punkt senare i december i rådet för jordbruk och fiske, då en s.k. allmän inriktning beslutades. EU-nämnden har visserligen haft tillgång till skriftligt underlag i frågan inför RIF-rådets möte i december och behandlat en del av frågan i samband med programmet Daphne (Kamp mot våld) inför det s.k. EPSCOrådet i november 2006, men det är inte tillfredsställande att viktiga finansieringsprogram behandlas av rådet som enbart A-punkter. EU-nämnden skulle därför gärna se att regeringen inte medverkar till att sådana frågor förs upp på rådets dagordning som A-punkter.

Programmet Grundläggande rättigheter och medborgarskap har samband med två övriga ramprogram på området för rättsliga och inrikes frågor, nämligen programmet för Solidaritet och hantering av migrationsströmmar (se avsnitt 20.1.2) samt programmet för Säkerhet och skydd av friheter (som inte nämns i skrivelsen). Det sistnämnda programmet och programmet för Grundläggande rättigheter och rättvisa ingår i frågan om nya finansieringsramar för perioden 2007–2013. EU-nämnden efterlyser en samlad redogörelse för dessa ramprogram och dess underprogram, hur de skall finansieras och hur de förhåller sig till EU:s långtidsbudget för 2007–2013.

I skrivelsen redogörs för arbetet med EU:s byrå för grundläggande rättigheter, och det framhålls särskilt att Sverige har agerat för att byrån skall få mandat att verka inom ramen för EU:s polisiära och straffrättsliga arbete. I december fick regeringen emellertid EU-nämndens stöd för att ställa sig bakom en kompromiss som i denna del innebär att byrån inte får ett sådant mandat men att medlemsstaterna frivilligt kan använda byråns expertis också när det gäller de polisiära och straffrättsliga frågorna. När det gäller samarbetet mellan Europarådet och EU på bl.a. demokratiområdet och det demokratiforum som nämns i skrivelsen och som Sverige förbereder, kan nämnas att detta forum skall inledas i riksdagen den 13 juni 2007.

I skrivelsen redogörs för innehållet i direktivet om lagring av trafikdata (avsnitt 19.2.1) och genomförandet av detta. Direktivet, som initierats av bl.a. den svenska regeringen, har under tidigare år medfört omfattande diskussioner i EU-nämnden. EU-nämnden behandlade rådets och Europaparlamentets överenskommelse om direktivet i början av året och fick då information om att direktivets tillämpningsområde skall utvärderas regelbundet och att regeringen hade begärt möjlighet till en förlängd genomförandetid.

Frågan om viseringsavgifter har, som nämnts, behandlats av EU-nämnden. Förutsättningen för att Sverige kunde stödja ett beslut att höja avgifterna för Schengenviseringar var enligt EU-nämndens mandat till regeringen att också barn över sex år inkluderades bland de grupper som undantas från avgifterna.

På området för skydd och beredskap har EU-nämnden behandlat det förslag om EU-finansiering av räddningstjänstinsatser som tas upp i skrivelsen.

Sysselsättning och socialpolitik, hälso- och sjukvård, (del 5)

I skrivelsen under denna del redogörs för bl.a. tillväxt och sysselsättning, arbetsmarknadsfrågor och sociala frågor, jämställdhet, folkhälsa samt hälso- och sjukvårdsfrågor.

Det kan konstateras att regeringen har samrått med EU-nämnden vad gäller frågor som har aktualiserats under år 2006 inom området. Ett flertal frågor har behandlats av EU-nämnden flera gånger under förhandlingarnas gång i rådet. Vissa frågor har också givit upphov till mer omfattande diskussioner, såsom översynen av direktivet om arbetstidens förläggning (avsnitt 23.2.1). Vid vårtoppmötet om Lissabonstrategin i mars 2006 antogs den jämställdhetspakt som tidigare presenterats på svenskt initiativ vid det informella toppmötet i oktober 2005 (avsnitt 24.2).

Beträffande grönboken om arbetsrätt (avsnitt 23.1.3) informerades EU-nämnden den 24 november. Frågan kommer att sträcka sig över flera ordförandeskap.

Konkurrenskraftsfrågor (del 6)

Under avsnittet konstateras att frågor om den inre marknaden, inklusive fri rörlighet, immaterialrätt, näringspolitik och konsumentpolitik, redovisas. Dessutom redogörs i avsnittet för frågor om turism, innovation och forskning, regional- och strukturfrågor samt skogspolitik.

Under året har bl.a. det s.k. tjänstedirektivet diskuterats mer omfattande i EU-nämnden, dels inför rådsmöten om konkurrensfrågor, dels inför Europeiska rådets möten.

En annan fråga som har behandlats flera gånger i EU-nämnden är, som framgått ovan, inrättandet av ett europeiskt tekniskt institut (ETI). Förslaget från kommissionen presenterades i oktober och ett antagande förväntas under år 2007.

När det gäller handlingsplanen för skog har regeringen fått stöd i EU-nämnden om att skogspolitik framför allt bör vara en nationell fråga. Skriftliga kommentarer har överlämnats från regeringen till kommissionen om förtydliganden i genomförandet.

Transporter, elektroniska kommunikationer och energi (del 7)

I skrivelsen ges en utförlig redovisning av arbetet med ett samlat grepp på energipolitikens tre ben, dvs. försörjningstrygghet, hållbarhet och konkurrenskraft (avsnitt 38). I mars 2006 diskuterades bl.a. en ny energipolitik som ett inspel till Europeiska rådets möte. I skrivelsen nämns att Sverige har prioriterat energieffektiviseringsåtgärder, aktivt prioriterat frågan om bioenergi och varit drivande i fråga om liberaliseringen av energimarknaderna. Energi-frågorna har under år 2006 fått, som framgått, stor aktualitet och diskuterats ingående i EU-nämnden, både inför rådets möten och inför Europeiska rådets möte i mars.

I skrivelsen redogörs också för transeuropeiska nät för energi (avsnitt 38.4.1), en fråga som fått stor uppmärksamhet under året. Bakgrunden är den planerade tysk-ryska gasledningen som ingår som ett projekt av europeiskt intresse i de av rådet och Europaparlamentet antagna riktlinjerna för sådana nät. Regeringen har samrått med EU-nämnden inför besluten om allmän riktlinje i juni 2004 och politisk överenskommelse i juni 2005. Det huvudsakliga syftet med de nya riktlinjerna var att integrera de nya medlemsländerna i samarbetet. Det slutliga beslutet i juli 2006, som med vissa ändringar bekräftade de tidigare överenskommelserna, antogs av rådet (konkurrenskraft) som en s.k. A-punkt.

Jordbruk och fiske och livsmedel (del 8)

Förslaget om en ny förordning för ekologiska produkter har behandlats flera gånger under året av rådet. Rådet enades om en allmän inriktning i december. Diskussioner i EU-nämnden har bl.a. gällt märkning och import av ekologiska produkter.

Vidare har EU-nämnden diskuterat kommande reformeringar av marknadsordningarna för vin, frukt och grönsaker. Sverige röstade i december nej till förslaget om en reformering av marknadsordningen för bananer, vilket föregåtts av flera diskussioner i EU-nämnden. Sverige lämnade även en röstförklaring i samband med omröstningen i rådet.

Frågor om landsbygdsutveckling har diskuterats under hela året och tre olika förordningar har antagits.

När det gäller fiskenäringen antogs i oktober en politisk överenskommelse om torskkvoter för Östersjön för år 2007.

Miljö (del 9)

Regeringen har samrått med EU-nämnden i de frågor som stått på dagordningen inför miljørådets möten, både vad gäller övergripande frågor och enskilda rättsakter. Frågor av övergripande karaktär har varit t.ex. Lissabonstrategin och hållbar utveckling (avsnitten 43.2.1 och 43.2.2).

Inför miljørådets möten har längre diskussioner bl.a. förts om GMO. Regeringen fick EU-nämndens stöd att lägga ned sin röst och ange en röstförklaring inför antagandet av nytt luftkvalitetsdirektiv.

Utbildning, ungdom och kultur (del 10)

Under denna rubrik behandlas i skrivelsen frågor rörande utbildning, ungdom och kultur. Regeringen har informerat och samrått om de frågor som stått på dagordningarna.

Förslaget till ett nytt TV-direktiv har diskuterats vid ett par tillfällen under året (se även avsnittet om Allmänna synpunkter på innehållet i skrivelsen). Inför rådets antagande av en allmän riktlinje i november skedde en votering i EU-nämnden. En majoritet av ledamöterna stödde då regeringens ståndpunkt, nämligen att inte stå bakom den kompromiss som förelåg inför rådets möte.

EU:s institutioner m.m. (del 11)

I avsnittet redogörs, liksom i tidigare års skrivelser, för institutionernas och olika organs verksamhet samt för öppenhet och insyn, personalpolitik i EU:s institutioner samt svenska språket och regelförenkling. I årets skrivelse finns också ett avsnitt om EU-språkvårdens utveckling. Som tidigare redogörs

också för mål i EG-domstolen och EG:s förstainstansrätt samt för pågående överträdelseärenden.

Europeiska unionens råd (avsnitt 47.1)

Öppenheten och språkanvändningen i rådsarbetet beskrivs i detta avsnitt. Öppenheten tas också upp i skrivelsen i samband med redogörelsen för Europeiska rådets möte i juni 2006 (avsnitt 2). EU-nämnden välkomnar att rådet ökat öppenheten beträffande rådets möten. Sedan ändringar i riksdagsordningen trätt i kraft den 1 januari 2007 har EU-nämnden, liksom utskotten, möjlighet att bestämma att sammanträden skall vara helt eller delvis offentliga. EU-nämnden anser att det är viktigt att nämndens sammanträden kan vara offentliga så långt det är möjligt.

Beträffande språkanvändningen i rådsarbetet sägs i skrivelsen att Sverige har förespråkat en allmänt minskad användning av tolkning. I detta sammanhang vill EU-nämnden påminna om att nämnden tidigare vad gäller tolkning till och från svenska vid möten på politisk nivå framhållit att det måste finnas tolkning till och från alla EU:s officiella språk.

När det gäller rådsarbetet i övrigt har EU-nämnden anledning att på samma sätt som i åtskilliga tidigare yttranden och sammanhang, framhålla det angelägna i att rådsarbetet organiseras på ett sådant sätt att tillräckligt utrymme ges för nationella parlament att överlägga med sina respektive regeringar före rådsmötena. Regeringen bör därför verka för att rådets förberedande organ, Coreper, inte äger rum bara någon dag före det aktuella rådsmötet.

Kommissionen (avsnitt 47.2)

I detta avsnitt redogörs för kommissionens sammansättning och för genomförande av direktiv.

I kommissionens rapport till Europaparlamentet om verksamheten under år 2006 redogörs för förbindelserna med de nationella parlamenten. Det framgår att kommissionen i mars 2006 utfärdade sin första årsrapport om förbindelserna med de nationella parlamenten. Under år 2006 har kommissionen deltagit i möten med företrädare för de nationella parlamenten, i möten med konferensen mellan organen för gemenskaps- och EU-frågor vid de olika parlamenten inom Europeiska unionen (COSAC) och i möten mellan de nationella parlamenten och Europaparlamentet. Kommissionen vill att nya lagförslag och samrådsdokument skall översändas snabbt och direkt till de nationella parlamenten så att de kan yttra sig och på så sätt bidra till att förbättra arbetet med att utforma politiken. Detta framgår av kommissionens meddelande till Europeiska rådet, "En agenda för EU-medborgarna – EU skall visa resultat", som antogs den 10 maj 2006. Vid Europeiska rådets möte den 15–16 juni välkomnades kommissionens åtagande (se ordförandeskapets slutsatser – avsnittet Europa lyssnar). Europeiska rådet uppmanade kommissionen att uppmärksam granska synpunkterna från de nationella parlamenten, särskilt i beaktande av subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen.

Kommissionen har infört rutiner för att översända handlingar till alla parlament och antagit principer för behandlingen av de nationella parlamentens yttranden.

Sedan oktober 2006 har de nationella parlamenten översänt över 50 yttranden till kommissionen om 27 av dess förslag. Yttrandena gäller framför allt subsidiaritets- och proportionalitetsaspekterna. I riksdagen diskuteras nu hur utskottens utlåtanden över grön- och vitböcker samt andra EU-dokument skall kunna delges kommissionen.

När det gäller genomförande av direktiv (avsnitt 47.2.2) vill EU-nämnden, liksom i yttrandet över förra årets skrivelse, framhålla att det i propositioner om genomförande av direktiv och godkännande av rambeslut bör redogöras för det informations- och samrådsförfarande som ägt rum visavi riksdagen i de olika ärendena, och som sedan den 1 januari 2003 regleras i 10 kap. 6 § regeringsformen. Detta har också tidigare påpekats av konstitutionsutskottet (bet. 1999/2000:KU10 s. 38–39).

Överträdelseärenden och Europeiska gemenskapernas domstol (avsnitt 47.2.3 och 47.4)

EU-nämnden välkomnar att det, förutom en allmän redogörelse för överträdelseärenden och EG-domstolens verksamhet, liksom i förra årets skrivelse redogörs departementsvis för mål och överträdelseärenden i en bilaga. EU-nämnden har efterlyst information om antalet överträdelseärenden och fällande domar mot övriga medlemsländer. I skrivelsen hänvisas i detta sammanhang till kommissionens årliga rapport om kontroll av gemenskapsrättens tillämpning. En uppgift om var rapporten kan hämtas hade varit önskvärd.

Europeiska revisionsrätten (avsnitt 47.5)

I avsnittet nämns revisionsrättens årsrapporter och hänvisas till tidigare kapitel (15.1 och 2) för en mer utförlig beskrivning av prövningen av ansvarsfrihet. EU-nämnden får varje höst inför offentliggörandet av revisionsrättens årsrapport information om revisionsrättens verksamhet av den svenske ledamoten i revisionsrätten. I oktober 2006 lade revisionsrättens ordförande fram årsrapporten om budgetåret 2005 för Europaparlamentet. I rapporten nämns viktiga framsteg som kommissionen gjort när det gäller inrättandet av det nya systemet för periodiserad redovisning. Revisionsrätten påvisar dock brister i den interna kontrollen av huvuddelen av EU:s utgifter, både i medlemsstaterna och vid kommissionen, samt ett stort antal fel i de underliggande transaktionerna.

Frågan om revisionsrättens kontroll och ansvarsfrihet för unionens allmänna budget har engagerat EU-nämnden, senast inför rådsmötet (Ekofin) i februari innevarande år.

Öppenhet och insyn (avsnitt 47.7)

I detta avsnitt redovisas tillämpningen av förordningen om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar (den s.k. öppenhetsförordningen). Tendensen mot utökad handlingsoffentlighet börjar emellertid mattas av, vilket enligt regeringen skall ses mot bakgrund av att handlingsoffentligheten numera har väsentligt större omfattning än tidigare.

EU-nämnden anser att det är glädjande att handlingsoffentligheten utökats men vill, liksom i yttrandet över förra årets skrivelse, framhålla vikten av att rådshandlingar som är försedda med EU:s hemligbeteckningar eller olika slags handlingar från EU:s ordförandeskap inte rutinmässigt sekretessbeläggs vid den bedömning som görs enligt den svenska sekretesslagen. Inför de förestående samtalen och förhandlingarna om ett nytt konstitutionellt fördrag är det också ytterst angeläget, enligt EU-nämnden, att handlingar, på samma sätt som vid tidigare konvents- och regeringskonferenser, i största möjliga utsträckning är offentliga.

Svenska språket och regelförenkling (avsnitt 47.9)

EU-nämnden noterar att regeringen aktivt arbetar för både bättre och enklare lagstiftning och utveckling av språkvården i EU-arbetet. EU-nämnden anser att det utökade samarbetet mellan EU:s institutioner och svenska specialister är en positiv utveckling och bör kunna leda till en både tydligare och enklare språkbehandling.

I detta sammanhang kan nämnas att kommissionen i ett meddelande [SEC(2006)1489] har tagit fram riktlinjer för sitt översättningsarbete fr.o.m. den 1 januari 2007. Detta har skett bl.a. med anledning av att två nya språk och ett nytt alfabet tillkommit. I riktlinjerna prioriteras dokument som behandlar politiska prioriteringar och/eller skapar nya lagstiftningsmässiga skyldigheter. I sådana fall skall alla dokument utan sidbegränsning översättas till samtliga EU-språk. För andra dokument anges det högsta antal sidor dokumenten får innehålla för att översättning till samtliga språk skall ske. Exempel på detta är meddelanden från kommissionen (15 sidor), vitböcker (15 sidor) samt grönböcker (30 sidor).

Det kan vara tveksamt om dessa prioriteringar stämmer överens med de behov av översättningar som kan föreligga för att de nationella parlamenten och då även riksdagen skall kunna följa kommissionens arbete, och i förekommande fall även kunna avge reaktioner och synpunkter till kommissionen under det nya konsultationsförfarandet. Väsentligt är också att dokumenten översätts så snabbt som möjligt så att parlamenten kan tillgodogöra sig översättningarna när de behandlar kommissionsdokument.

I övrigt vill EU-nämnden, när det gäller rådsdokument, liksom tidigare starkt understryka vikten av att relevanta skriftliga underlag i form av texter på svenska finns tillgängliga inför EU-nämndens sammanträden.

Stockholm den 13 april 2007

På EU-nämndens vägnar

Anna Kinberg Batra

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Kinberg Batra (m), Susanne Eberstein (s), Björn Hamilton (m), Sonia Karlsson (s), Staffan Danielsson (c), Peder Wachtmeister (m), Sofia Arkelsten (m), Karl Sigfrid (m), Hillevi Larsson (s), Ingvar Svensson (kd), Mehmet Kaplan (mp), Christina Axelsson (s) och Lars Tysklind (fp).

Innehållsförteckning

Regeringens skrivelse.....	1
EU-nämnden	2
Allmänna synpunkter på innehållet i skrivelsen.....	2
Den övergripande utvecklingen i Europeiska unionen (del 1).....	4
EU:s förbindelser med omvärlden (del 2)	5
Ekonomiska och finansiella frågor (del 3)	6
Rättsliga och inrikes frågor (del 4).....	7
Sysselsättning och socialpolitik, hälso- och sjukvård, (del 5)	8
Konkurrenskraftsfrågor (del 6).....	9
Transporter, elektroniska kommunikationer och energi (del 7).....	9
Jordbruk och fiske och livsmedel (del 8)	10
Miljö (del 9)	10
Utbildning, ungdom och kultur (del 10).....	10
EU:s institutioner m.m. (del 11).....	10